Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Rovviltnemnda i region 8
Troms og Finnmark

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
		07.04.2015	2015/423 - 20	433.52
Andreas Vikan Røsæg	77642117	**Deres dato**	**Deres ref.**	

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Kvoter for betinga skadefellingstillatelser på jerv, gaupe og ulv 2015/2016

Rovviltnemnda i region 8 hadde møte i Tromsø den 27.3.2015. På møtet ble det i sak 16/15 fattet slikt:

Vedtak:
Enstemmig vedtatt som innstilt.

Innstilling til vedtak:
Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77 jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1 og 3 gir rovviltnemnda i region 8 følgende kvote for betinget skadefelling for perioden 1.6.2015–15.2.2016:
10 betingede fellingstillatelser på jerv, 3 betingede fellingstillatelser på ulv og 3 betingede fellingstillatelser på gaupe.

Vedtaket er fattet på grunnlag av at bestandsmålet for jerv i regionen er oppfylt, store tap av sau og rein til rovvilt siste år, samt vitenskapelig- og forvaltningsbasert kunnskap om at et uttak av denne kvoten ikke vil true jerven sin overlevelse, eller genetiske mangfold innenfor naturlige utbredelsesområder i Troms og Finnmark.

I vedtaket om kvote for skadefelling av ulv er det lagt til grunn at denne arten ikke skal ha livskraftig bestand i regionen.

Rovdata har per dato ikke offentliggjort antall registrerte familiegrupper av gaupe for registreringssesongen 2014/2015. Måloppnåelsen for region 8, og dermed rovviltnemndas myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling på gaupe, avhenger av hvor mange familiegrupper *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt* angir for registreringssesongen 2014/2015. Dersom rovviltnemnda mister myndighet på gaupe, vil dette vedtaket være rovviltnemndas anmodning ovenfor Miljødirektoratet.

Nemnda vil vurdere å trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Fellingstillatelse som gis av fylkesmannen, bør om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag dersom dette er etablert for det området

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Fylkesmannen i Troms, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Betingede skadefellingstillatelser
Målet med en fellingstillatelse er i utgangspunktet å felle bestemte individer knyttet til bestemte situasjoner, og ikke å regulere en rovviltbestand. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. For jerv og bjørn er det ønskelig at skadefelling skal benyttes også der lisensfellingskvoten ikke blir tatt ut.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet. Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:
- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Det kan gis godtgjøring til medlemmer av kommunale/interkommunale skadefellingslag som deltar når det gis skadefellingstillatelse. Det er fastsatt en døgnsats på kr 1400,– per deltaker. Fylkesmannen setter en økonomisk ramme for hver fellingstillatelse som gis. Direkte og dokumenterte kostnader dekkes for alle fellingslag, også de som ikke er kommunalt eller interkommunalt oppnevnte lag, begrenset oppad til kr 15000,–.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser
Etter forskriften om forvaltning av rovvilt av 18.03.05 er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Finnmark og Troms er slått sammen til region 8 med følgende bestandsmål:
- 10 ynglinger av gaupe, hvorav 4 ynglinger i Finnmark
- 10 ynglinger av jerv, hvorav 3 ynglinger i Finnmark
- 6 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en

rovviltnemnd, tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Fylkesmannen, for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Vurdering av om nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. For bjørn og ulv baseres dette på dokumenterte data om siste års ynglinger. For jerv og gaupe baseres det på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Kvota for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8
Fylkesgrensa mellom Troms og Nordland er ingen naturlig barriere for rovvilt. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale:

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:
    - kvote for jakt på gaupe,
    - kvote for lisensfelling av jerv,
    - kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
    - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
    - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
    - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
    - tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.

6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om

kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.

7. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8
Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltnemda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for jerv i området, fastsatt bestandsmål for jerv i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Jerveynglinger som registreres i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, skutte jerver belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme jervene som bruker begge regionene, Rombaken–svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Bestandssituasjonen for jerv i region 8
I perioden 2012–2014 er det i snitt påvist 17 ynglinger av jerv i region 8. Det ble registrert 28 ynglinger i 2012, 11 ynglinger i 2013 og 12 ynglinger i 2014. Området i Nordland som omfattes av kvote for betinget skadefelling utgjør omkring 10 prosent av området «Nord-fylket» i Nordland, hvor bestandsmålet for jerv er tre ynglinger. De tre siste årene har det ikke vært registrert ynglinger av jerv i samarbeidsområdet.

Kjent avgang
Gjennom jaktåret 2014/2015 er det så langt (rovbase per 13.3.2015) en kjent avgang av jerv på åtte jerv i Finnmark, seks jerv i Troms og én jerv i samarbeidsområdet mellom Nordland og Troms, i Narvik. I løpet av jaktårene (1. april–31. mars) 2011/2012, 2012/2013 og 2013/2014 er det registrert en avgang på henholdsvis 42, 68 og 23 jerver (inkludert valper ved hiuttak). Etter 31. mars 2014 er det foretatt fire hiuttak, to i Finnmark og to i Troms. I Finnmark var begge uttakene én tispe med to valper. I Troms ble det ved ett hi tatt ut tispe og én valp, mens det ved ett annet hi ble tatt ut tispe og to valper, her ble det også funnet en død valp i et sekundærhi, denne var drept av et annet dyr.

Vurdering av kvote for skadefelling
Det er stor usikkerhet knyttet til hvor mange ynglinger som kommer til å bli registrert i inneværende sesong. Uttak ved skadefelling av jerv skal i tillegg til å avhjelpe akutte situasjoner og hindre tap, bidra til at kvoter for uttak blir fylt, om det viser seg at kvoten ikke vil bli fylt gjennom ordinær lisensfelling før lisensfellingsperioden er over. Med denne bakgrunn vil sekretariatet tilrå en kvote på 10 jerver.

Bestandssituasjonen for ulv i region 8
Det er ikke påvist ynglinger av ulv, eller revirmarkerende par i region 8 eller i samarbeidsområdet med Nordland de siste år. I jaktåret 2011–2012 ble en ulv felt nær norsk grense i området mellom Nellim og Karigasnemi. Det har vært flere meldinger om ulv, men få er dokumentert. I 2011 ble fire reiner dokumentert tatt av ulv i Kautokeino. Den

11.10.2014 var en GPS-merket ulv innom Finnmark. Denne hadde vandret fra Hedmark. I tidsperioden 2.11.2014–14.11.2014 fikk 15 undersøkte reinkadaver i Sør-Varanger status antatt tatt av ulv.

Vurdering av kvote for skadefelling
Sekretariatet vil understreke viktigheten av eventuelt genetisk verdifulle individer. Vi mener likevel det er riktig å ha en skadefellingskvote på ulv, dette sett opp mot tapspotensialet som ligger i evt. ulv i reinbeiteland, eller i sauebeiter. Sekretariatet vil tilrå en betinget skadefellingskvote på tre ulver.

Bestandssituasjonen for gaupe i region 8
I treårsperioden 2012–2014 er det i snitt påvist 9,5 årlige ynglinger av gaupe i region 8. For registreringsperioden 2013/2014 har det nasjonale overvåkningsprogrammet konkludert med at 5,5 familiegrupper ble registrert. Resultatet for registreringsperioden 2014/2015 foreligger ikke enda. Ut fra sekretariatets tolkninger av data i rovbasen ser det ut til at registreringene vil tilsi en økning i antall ynglinger det siste året.

Området Store Haugfjell er det eneste området i Nordland, administrert av rovviltnemnda i region 8 som er forvaltningsområde for gaupe, dette området er del av fellingsområdet «nordfylket», som skal legges til grunn ved målstyring av uttak i samsvar med kriteriene for kvotejakt på gaupe. Nordfylket har mål om tre årlige ynglinger av gaupe. Det er per 13.3.2015 ikke registrert yngling i dette område i registreringssesongen 2014/2015. I registreringssesongen 2013/2014 ble det ikke registrert yngling av gaupe i dette området. I registreringssesongen 2012/2013 ble det registrert én yngling i nordfylket.

Kjent avgang
Siden 1.6.2014 har vi en kjent avgang på 6 gauper, fire i Troms én i samarbeidsområdet med Nordland og én i Finnmark. Kjent avgang 1.6.2013–31.5.2014 i region 8 er på 11 gauper, 7 i Finnmark (3 hunner og 4 hanner) og 4 i Troms (én hunn og tre hanner), i tillegg er det kjent avgang på én hunngaupe i Evenes, som inngår i samarbeidsområdet mellom region 7 og 8. Avgang mellom 1.6.2012 og 31.5.2013 i region 8 var på 16 gauper, hvorav ti hanner og seks hunner. Avgang mellom 1.6.2011 og 31.5.2012. var på 19 gauper, Fordelingen var på ni hunner og ti hanner.

Vurdering av kvote for skadefelling
Registreringene over registreringssesongene 2011/2012–2013/2014 har vist en nedadgående trend i regionen som helhet, mest markant har denne trenden vært sør i regionen. Registreringen for sesongen 2014/2015 tyder på at det har vært en økning i registrerte familiegrupper i Midt- og Nord-Troms. Sekretariatet mener fortsatt det er riktig å ha en høy terskel for å innvilge skadefelling på gaupe, spesielt sør i regionen. Sekretariatet tilrår en skadefellingskvote på tre gauper.

Bestandsmål
Bestandsmålet for jerv i region 8 er oppfylt. Det er ikke bestandsmål for ulv i regionen. Rovviltnemnda i region 8 har myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser på jerv og ulv i regionen for perioden 1. juni 2013 til og med 15. februar 2014. Miljødirektoratet har myndighet til å fatte eventuell kvote om betingede fellingstillatelser i

tilfeller der de nasjonale målene i regionen ikke er nådd, dette gjelder for kommende sesong skadefelling av bjørn i region 8. Om det for kommende sesong gjelder skadefelling av gaupe er per dato usikkert. Rovdata mottok brev fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) datert 20. mai 2005, her heter det: « *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt skal angi antall årlige ynglinger av rovvilt det enkelte år. For jerv og gaupe oppgis også antall årlige ynglinger som et gjennomsnitt av antall ynglinger de foregående tre år. Dette tallet angir måloppnåelsen i den enkelte region. Direktoratet ber om at tall for gjennomsnittlig antall årlige ynglinger av jerv og gaupe i rovviltregionene oppgis som heltall. Der gjennomsnittet for disse tre år ikke er heltall, bes nyttet vanlige avrundingsregler for å angi antall ynglinger samlet for treårsperioden.*»

Vurdering av kvote for betinga skadefelling 2014/2015
Fylkesmennene administrerer skadefellingstillatelsene. Skadefellingstillatelser belastes kvoten for lisensfelling eller kvotejakt etter at nemnda har fattet vedtak om kvote for kvote og lisensfelling.

Det er hjemmel i naturmangfoldloven § 18 til å tillate uttak av vilt for å avverge skade på for eksempel husdyr og tamrein. Det dokumenteres hvert år tap av både sau og rein til jerv og gaupe i regionen som sannsynliggjør store tap av beitedyr til disse rovdyrene.

I følge naturmangfoldloven § 5 skal alle arter og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt slik at de forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengig av. Naturmangfoldlovens § 7 krever at prinsippene i §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget § 8, føre-var-prinsippet § 9, økosystemtilnærming og samlet belastning § 10, kostnader ved miljøforringelse § 11 og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12.

Kunnskap om rovviltartene, både jerv, gaupe, bjørn og ulv er noe av det beste vi har på artsnivå både når det gjelder bestandssituasjon og økologi. Rovviltforvaltningen har hatt høy prioritet de siste år, og vi har etter hvert også en god forvaltningskunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning.

Antall registrerte årlige ynglinger av jerv i region 8 var i 2012, 2013 og 2014 henholdsvis 28, 11 og 12.

Antall registrerte familiegrupper av gaupe er nært bestandsmålet for regionen. Endelige resultater fra siste sesong foreligger ikke nå. Trolig vil registrert gaupebestand ligge under bestandsmålet denne sesongen isolert sett, og gjennomsnitt for de siste tre år. På grunn av utviklingen i registrert gaupebestand, spesielt regionalt, men også nasjonalt, må terskelen for skadefellingstillatelser være forholdsvis høy. Beitenæringen, spesielt reindriften har store utfordringer knyttet til gaupe, og historien har vist at vi ofte har akutte skadesituasjoner hvor det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn skadefelling. Sekretariatet vil tilrå en skadefellingskvote på tre gauper.

Det er ikke bestandsmål for ulv i regionen. Dersom det oppstår skadesituasjon på grunn av ulv skal det vurderes om denne må felles. Dette vil true artens overlevelse i regionen som er et

naturlig utbredelsesområde for ulv og kan redusere sjansen for å opprettholde ønsket genetisk mangfold hos ulv. Siden det ikke er satt mål om ulv i region 8 er dette imidlertid i tråd med gjeldene politikk og en aksept for at det ikke skal være ynglende ulv her.

Kunnskapsgrunnlaget er derfor godt nok til at det kan fattes en beslutning om kvote for betinga skadefelling på jerv, gaupe og ulv i region 8. jf. prinsippet i naturmangfoldloven § 8. Det er ikke nødvendig å legge føre-var-prinsippet (§ 9) til grunn i denne vurderingen. Etter at kvotejakt/lisensjakt starter vil dyr som felles på skadefelling belastes denne kvoten. Skadefellingskvotene vurderes ikke å føre til en samlet belasting (§ 10) som på sikt kan true artenes overlevelse. Siden det ikke er snakk om kostnader ved miljøforringelse i denne saken er det ikke aktuelt å vurderer saken i forhold til § 11. Skadefelling er en strengt regulert aktivitet og det er ikke aktuelt å vurdere alternative miljøforsvarlige teknikker eller driftsmetoder jf. § 12 her.

Konklusjon
Etter en samlet vurdering av bestandssituasjonen for gaupe, jerv og ulv, erfaringer med store tap av beitedyr og etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8–12 vil sekretariatet tilrå en kvote for betinga skadefelling på jerv, gaupe og ulv for sesongen 2015/2016. Kvoten bør settes til 10 jerver, tre gauper og tre ulver.

Med hilsen

John Karlsen
leder for rovviltnemnda

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer